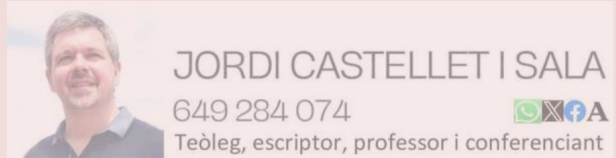

Tothom té el seu déu

En temps de baixa pràctica dominical catòlica, no és que la gent no cregui en res, sinó que cadascú practica els seus ritus, les seves creences, supersticions, litúrgies, pregàries o costums més o menys religiosos. Ja ho deia Chesterton (+1936). Som en temps d'individualisme, narcisisme i hedonisme, com remarca l'amic mallorquí Marc Mercader (1974), des del seu assaig «Estimar i

cuidar» del 2024. Es tracta de característiques espirituals sens dubte. En conseqüència, la nostra manera de creure s'emmotllarà a aquesta manera de ser, tan pròpia del segle XXI, en que arribarem a creure que la intel·ligència artificial vindrà a suplir la natural, sense entendre que, en realitat, no és intel·ligència, sinó un conjunt de dades perfectament

orquestrades; en canvi, no gaudeix de cap mena de saviesa, sentit de la vida, profunditat, voluntat de ser o fer. En realitat, darrera tota acció, decisió o pensament social maquinal, sempre subjau qui la dirigeix, la intel·ligència natural i humana.

Ho dic a propòsit de la novel·la del mateix any, «La quietud» d'un altre mallorquí, el ja consagrat escriptor Jordi Coca (1947), qui s'estén per més de cinc-centes pàgines en un increïble i hipnotitzant monòleg de la vella Margalida, de gran cabellera blanca, a la fi dels seus dies. Ella recorda amb passió i melancolia el seu enamorament d'en Miquel, un diletant hinduista, qui deia coses com ara: «ens calen els déus per explicar-nos la creació, conceptualment inabastable: tant és el port, com el mar sencer, com els astres que veiem al firmament. Tot és u i nosaltres formem part d'aquesta immensitat [ens ho diuen els Veda, uns textos hindús antics i escrits en sànscrit, en què els poetes vidents feien algunes revelacions espirituals essencials]» (163); «els déus no s'ocupen de nosaltres, no tenia sentit inventar-los primer i després venerar-los i respectar-los. La fe ho és tot!» (202). La qüestió rau en quina és la fe veritable i autèntica que et pot arribar a salvar.

La Margalida contrasta amb els seus propis sentiments: «No em creia res del que explicava el catecisme i em repugnava la presència constant d'aquella mort tenebrosa dels catòlics. En canvi, Miquel, la teva voluntat persistent, constant i ordenada d'apropar-te als misteris i al desconegut, no a les solucions, sinó al misteri mateix, un camí

que de seguida topava amb les limitacions de les nostres llengües occidentals.»

Vet aquí la qüestió. La humanitat sempre ha inventat els seus déus. Primer, témer-los i seguidament pregar-los perquè no caigui la inundació, la pedregada o els càstigs de la fam i la sequera fam. Aleshores serà veritat el pronòstic dels filòsofs ateu del segle XIX, que els déus no serien

sinó una projecció i de l'absolutització de les pròpies necessitats i ideals de vida, amor, pervivència, domini i poder. Diga'm com és el teu déu i et diré com ets tu: poderós, egoista, avar, cobdiciós, hedonista, generós o altruista.

El diable és una realitat espiritual.

Atenció doncs, perquè no n'hi haurà prou de dir que un es creu espiritual, perquè potser es troba en el costat fosc, en aquell pendent relliscós. Les sagues de «*Star Wars*» o «*Lord of the Rings*» entre d'altres, així ho han ensenyat molt gràficament. Finíssima és la frontera entre el bé i el mal, entre la veritat i la mentida, entre l'amor i l'egoisme. Més aviat la feina es troba en poder purificar i créixer en els valors positius de la vida. Del contrari, l'egoisme es menja l'amor, com les

males herbes ofeguen el blat sembrat amb tant d'esforç pel pagès, fins en temps de secada. La vida, com l'amor, s'acaba obrint camí.

En realitat, tothom té el seu déu. Els catòlics creiem que tan sols hi ha un sol i veritable déu. En canvi l'apòstol Pau (+67) ja diu ben clar que tan sols el veurem cara a cara quan el veurem tal com és, perquè aleshores serem semblants del tot a ell (1Co 13,12; Fl 3,21; 1Jn 3,2; Ap 22,4), mentre s'està referint a la maduració de la vida i al trànsit de la mort al regne del cel en el món de la resurrecció, en la trobada definitiva amb el déu únic i veritable. Per tant, sí, hi ha un sol déu, però humanament, encara no el coneixem del tot. Sant Agustí (+430) ja afirmava que «si és Déu, no el coneixes i si el coneixes, no és Déu», parlant que ell és sempre molt més gran que els propis pensaments, idees, creences, ritus i emocions. Quin és el déu que salva del mal i la mort?

Quina és la solució al dilema, entre creure i veure? Entre la creença i la realitat, sobretot quan parlem de Déu? Doncs que sigui ell mateix qui es comuniqui, qui digui qui és ell, quins són els seus principis, la seva veritat i la seva voluntat per a la humanitat. No tan sols un profeta, un místic, un sant, ni tan sols algú molt religiós o pretesament espiritual. En la multitud hi trobaràs el pecat. Per aquesta raó, d'entre la multitud de fundadors de religions, en sobresurt un, que no ha volgut imposar-se per la força, ni per la màgia, ni l'adoració, sinó per les seves paraules i obres. És un jueu del segle primer, fill de Josep i Maria de Natzaret, de nom Jesús.

